WHITHER MAN? WHITHER SCIENCE?

AN AMAZING CHAPTER FROM THE ANNALS OF ILM-E-KHSHNOOM

Editorial Note : Dr. Saheb Faramroz Sohrabji Chiniwalla was a silent wonder, if not a miracle, As the writing - Disciple of Ustad Saheb Baheramshah Navroji Shroff, he wrote thousands of pages on Ilm-e-khshnoom, the authorised and authentic mystical science of Din-e-Zarthoshti. The prolific writings include the translations and 'taavil' of All the existing Holy Manthra - Scriptures; Vendidad, Yazashney, Vispered, Khordeh Avesta.

The Divine knowledge, Khshnoom, is narrated and elaborated mainly in his large volumes bearing the meaningful title; Nikiz-e-Vehdin; Three such volumes are published. The first is on Asho Zarathushtra, the second on Cosmogenesis ("Srushti-Rachnaa") and the third on the Earth (Geyti) and Man. Three others, on Hasti, the Divine world; Nisti, the Non-physical world; and "Yasna", are kept still to be published, mainly for two reasons: viz. they are bulky volumes too costly to be published, and more cogently they contain Secret Truths and Doctrines, which are too divine and mystical to be revealed in the present infidel times.

The first volume of Nikiz was published in 1932. The theme is Asho Zarathushtra and Mazdayasni Zarathoshti Daena AND the Yazatic and Divine status of both. It contains an Introduction of 232 pages, followed by four marathon chapters spread over 571 pages, a 31 pages-long vocabulary of 974 technical terms, and an Index of 287 pages!

Chapter Two is on the Yazatic and Gathic Constitution of Asho Zarathushtra's "Bodily "Form and Kehrep. The components of His Divine visible Frame, which treaded on the Earth, was entirely different from the cellular and molecular components of all the human beings, past and future.

To explain this, Dr. Saheb firs elaborates the ultimate composition of matter on this earth and its manifestation in the molecules of life in the humans. This is the theme of four 'Anaasar's — Atash, Baad, Aab, Khaah and above them Gava-Chithra, (similar to "Pancha Mahaabhoot" of the Hindu mysticism, "al Anaasiru l- arabbah"

TWO DECADES ARE OVER

Dear Subscribers, Donors, Advertisers, and Well-wishers,

By the Grace of Dadar Ahuramazda and His Amshaspandas, Prophet of probhets Zarathushtra, Murabi Sahibs of Chaychast and Demavand and our Ustad Sahib BehramShahji this humble religious journal "Dini-Avaz" has completed two decades of service to the Parsee Zarthushti Community.

Without blowing our trumpet, we can say that throughout the years we have upheld the tradition and orthodoxy to the hilt, and have not wavered however big or strong the opposite force be. We have not allowed Commercialization to enter our door, and we continue with the same subscription of Rs. 15/- only per year, although our monetary loss this year is around Rs. 12000/-. Thanks to our donors, one and all, big or small.

We wish all our readers lots of luck, we all will require this in coming years.

God Bless !

Yours truly
For **DINI-AVAZ COMMITTEE**

CURSET PATEL
Editor

---

of the Islamic mysticism, and four "elements" of the Bible).

Ilm-e-Khshnoom reveals that every particles of matter has in it the entangled knots of the four Anaasar's in varying multiplicities. Anasar's themselves are the vast oceans of non-physical energies, which can fuse with each other in innumerable patterns, ultimately forming something like the elementary particles or superstrings of modern physics. Every particles has tremendous energy compressed within itself under certain controlling forces of Nature. Disastrously enough, the western humans of the 19th Century could catch a faint glimpse of the energy bound in an atom and by 1945 could develop a horribly destructive atom bomb.

When Dr. Saheb Faramroz Chiniwalla wrote the first Nikeez, the atom-bomb was yet 13 years away. But the western humans were intoxicated with their satanic ego of having 'known' every secret of Nature. We the humans are on the point of conquering Nature by our super intellect, announced the West. This was the Satanic invitation to the first 'Kayaamat' of the present time cycle and preparation for hell on earth, which the humans now, at the end of this 20th century, have come to realise to their horror. How that Nature conquering dream worked on the western psyche in the 3rd decade of the century is shown by Dr. Saheb by quoting an article from the then Times of India, which we reproduce below. It depicts the climax of the western egomania. Dr. Saheb's scintiallating comments in Gujarati, on the article is reproduced in our Gujarati Section.

There are three interesting side lines to this. Between 1908 and 1956 one Dr M.N. Dhalla was on the stage of the then Western studies. Strongly drifted away by the ego-psyche of the west, he became the champion of the fatal "progressive intellectualism" of the west and attacked all our Religions Institutions. He is now a forgotten entity in India, but some old fossils in America still swear by him. He wrote a book "Our Perfecting World" prompted by the same progress mania as running in the following article. Alas! Every page of that book has been proved wrong. The dream of Utopia has been shattered. Mankind on earth and the Parsi Community, both, are facing extinction. Only the divine intervention will save both.

The second interesting aspect is that round about the time the following article was being written, the stalwarts of Physics were having a shock of their life. Nature was found behaving in a way, which declared not only that the alleged progressive intellectualism was far away from the Truth and Reality but also that the human mind was not adequately capable of finding them out. The brilliant physicist Werner Heisenberg found out in 1927 that more we know about half of the sub atomic world, the less we CAN know about the other half. The situation is irremediable. Forget about knowing the whole, much less conquering it. "Is there any rock of Truth left?" asked Planck, another pioneer of physics. It took time for the Westerners to awake to this pathetic situation and when it was grasped well enough, it was too late.

The third point to wonder about is : Look at Ilm-e-Khshnoom. The ultimate composition of matter which Dr. Saheb Chiniwalla described in his First Nikeez is more and more indicatively confirmed, as the Century is coming to a close! Truth is not to be searched only in etymology and philology. It is in every particle of Nature. And to understand however faintly, the Truths of Religion, not just the pompous scholasticism, but all branches of knowledge and science, ancient and modern, are required to be explored. Not in the closed well of ego, but in the vast ocean of humility lies the secret of God's Truth.

And what do you think of this statement in the Article: "The results of much research show that the connection between a mother and her growing child is purely chemical....? **Editor)**

"Babies will be produced by chemists in laboratories; the entire institution of marriage will be changed; we will all live to be 150; no one will need to work more than two hours a day; agriculture will be abolished - except as a hobby - and all foodstuff will be produced synthetically; man will be able to alter the geography of the world; coal-mining will be an extinct industry sitting in our homes we will see

and hear events the world over."

This is the picture painted by Lord Birkenhead of the world in 100 years' time, together with a prediction that we shall have a forty-eight hour day by retarding the rotations of the earth.

"The best scientific opinion believes that before 2029 physicists will have solved the problem of supplying the world with limitless amounts of cheap power," Lord Birkenhead states in the American magazine *Cosmopolitan*.

Cheap Energy

"At present we derive the energy which drives wheels of industry from coal and oil. Both these substances are won from nature at the expenses of much money and vast stores of muscular energy, nor are their supplies inexhaustible. By means of the most efficient methods, moreover, a pound of coal can only be made to yield energy of the order of one horse power for one hour. Yet locked up in the atoms which constitute a pound of water there an amount of energy equivalent to ten million horse power per hour. There is no question that this colossal source of energy exists; but as yet physicists do not know how to release it, or having done so, how to make it perform useful work.

"This problem will be solved before 2029. Some investigator, at present in his cradle or unborn, will discover the match with which to light this bonfire, or the detonator needful to cause this terrific explosion.

"The consequences of tapping such stupendous sources of cheap energy are almost illimitable. For the first time in his history man will be armed with sufficient power to undertake operations on a cosmic scale. It will be open to him radically to alter the geography or climate of the world. By utilsing some 50,000 tons of water, the amount displayed by a large liner, it would be possible to remove Ireland to the deeper portion of the Atlantic ocean. The heat obtainable from the same quantity of water would suffice to maintain the polar regions at the temperature of the Sahara for thousand years.

Use for the Tides.

"The liberation of this energy naturally will revolutinise travel, and transport. Engines weighing one ounce for each horse-power they develop will become practical possibilities; and a power plant of six hundred horse-power will carrry fuel for a thousand hours, working in a tank no bigger than a fountain pen.

"Concerning the nature of the vehicles for which such engines will provide the motive power, it is rash to prophesy. Passengers will travel in enormously swift aeroplanes, which by 2029 will ascend and descend vertically. Goods will be carried cheaply and rapidly by land or sea, propelled by motors whose fuel bill will be almost nil. By utlising tidal energy to any large extent we should diminish the speed of the earth's rotation. As it is, the tides act as a brake upon the rotation of the earth. Tidal friction occurs principally in the Behring Sea, which divides Alaska from Siberia. Its present effect is negligible, since it does but lengthen the day by a fraction less than a second in the course of each century.

"If sufficient energy were extracted from the tides to supply every imaginable future development of human enterprise with power, this braking effect would not be greatly increased. Many millions of years would elapse before the day grew as long as our present week.

"Five thousand years take us back to the dawn of recorded human history so that even a tenth part of 1,000,000 years carries us forward beyond the reach of imagination. We need not therefore, grow alarmed that by harnessing the tides we shall so retard the rotation of the earth as to embarrass our remotest descendants. But the forty-eight-hour day is a possibility in the far future.

"Biologists by 2029 will have learned the secrets of the living chemistry of the human body- or at least enough of it to achieve startling results. Rejuvenation will be an ordinary and well recognised matter of a few injection at appropriate intervals.

To Record Old Age

"The desire to keep old age at bay has ever been one of the dreams of humanity; at last we can predict that it will be achieved. This

mortal must put off immortality by extending the length of his days on earth. The attraction of such an idea, especially to women, who will no longer grow old quickly, is too clear to require emphasis. But the universal practice of rejuvenation will be accompanied by grave social problems, the least of which **would be the immense increase in population.** Suppose it is possible to guarantee 150 years of life to every healthy child, how will youths of twenty be able to compete in the professions or in business against vigorous men still in their prime at 120, with a century of experience on which to draw? The benefit to humanity which will accrue if the lives of men of genius are so prolonged is obvious.

"Before 2029 biologists will have solved some of the mysteries of human heredity. Heredity is determined by certain 'genes' or units, concerning which science already knows much. They are minute bodies, so small that if a hen's egg were magnified to the size of the world, one of the genesin in it would lie on a fair-sized dining table. When biologists can control these they will be able to control heredity.

The Laboratory Baby

"Most probably by 2029 a clever young man will consider his fiancee's hereditary complexion before proposing marriage; and the young woman of that day will refuse him because he has inherited a gene from his father which will predispose their children to quarrelsomeness. By intelligent combination of suitable genes it will be possible to predict with reasonable certainty that truly brilliant children shall be born of a marriage. It is possible, however, that by 2029 the whole question of human heredity and eugenics will be swallowed up by the prospect of ectagenetic birth. By this is meant the development of a child from a fertilised cell outside its mother's body - in a glass vessel filled with serum on a laboratory bench. Such a proceeding is neither incredible nor indeed impossibly remote. The result of much research show that the connection between a mother and her growing child are purely chemical; there is no valid reason why one day biologist should not be able perfectly to imitate that chemical connection in the laboratory." ●●●

ઈલેક્ટ્રોન, એટમ, સેલ અનાસર વિષે ઈલ્મેક્ષ્નૂમ.

ડોકટર સાહેબ ફરામરોઝ ચીનીવાલાની પહેલી નીકીઝમાંથી અનાસરની ઈલ્મીઅત.

{ **અધિપતિની નોંધ** : આ અંકમાં અંગ્રેજી વિભાગમાં ડૉકટર સાહેબ ફરામરોઝ ચીનીવાલાની ૧૯૩૨માં પ્રગટેલી પહેલી નીકીઝમાં એઓ સાહેબે ટાંકેલો એક લેખ પ્રગટ થયો છે. પયગમ્બર સાહેબ અશો ઝરથુશ્ત્રનાં તન-કેહર્પની રચના સમજાવતી વખતે તે લેખ એઓએ સદાબરો ઉતાર્યો છે અને તેના પર ટીકા કરતાં અનાસર, એટમ, સેલનું બંધારણ સમજાવ્યું છે. એ લેખમાં પશ્ચિમિ સાયન્સવાળાઓ પોતાની અક્કલની ડીંગ મારતાં કેવાં સ્વપ્નો જોતા હતા, તેનો આબાદ ચિતાર છે. ઈલ્મે ક્ષ્નૂમના સમજાવેલાં અફર સત્યો તરફ આજનાં સાયન્સની શોધો, હરણફાળ નજર નાખી રહી છે, છતાં આપણે પારસીઓ સુતેલા છીએ. મજકુર અંગ્રેજી લેખ ટાંકયા પછી ડોકટર સાહેબ નીચે મુજબ લખે છે, જે, એતેકાદના પૈંડા ઉપર કુદરતને સમજવાની કોશિષ કરનારા અમારા વાંચકોને અચરતીમાં ગરકાવ કરી મૂકશે. - **અધિપતિ.** }

અનાસર શબ્દની વ્યાખ્યા બરાબર આપવી જોઈએ. આ લેખક જે અનાસરોના વર્ગો બતાવે છે તેની સમજ સારૂ આજે અનુઓ atoms અને Ions અને Electrons નો ખ્યાલ ચાલશે નહિ. સાધારણ શબ્દ જેવા કે ખાસ્તર, Magnetic fluid, Magnetism થી અનાસરનો ખ્લાય દરોબસ્ત રીતે આવી શકશે નહિ. ત્યાં ઘણાં સવાલો ઉભો થશે. આ લેખકે ખાસ્તર શબ્દ અનાસરની સમજ સારૂ વાપર્યો છે કેમકે ગતીને સમજાવવા બીજો તેવો શબ્દ મલતો નથી. નીચેના લખાણથી વધુ સમજી શકાશે.

અંગ્રેજી ભાષામાં સીરફ એકજ શબ્દ છે જે કંઈક તેનો ખ્યાલ આપી શકે, જે "Energy" એનરજી છે. આજે scientific man સાએન્સનો વિદ્વાન માને છે કે atoms અને Ions અનુઓની અંદર energy ગતી છે. કોઈબી પદાર્થનો છેલ્લામાં છેલ્લો, ઝીણામાં ઝીણો ભાગ જે તેઓએ લીધો તેને Ions and electrons અનુ કહે છે. તેમાં અણહદ energy ગતી બંધાઈને પડી છે આમ માને છે. આ વિષેનો એક લેખ અંગ્રેજીનો Anglo-American ની તખલ્લુસનો "Times of India" તાઈમ્સમાંથી આ લેખકે ટાંક્યો છે, જેની અંદરથી માલમ પડશે કે અનુઓ Ions અને atoms માં અણહદ ગતી energy બંધાઈને પડી છે. તે જ્યારે છુટશે ત્યારે તે લેખના સ્વપ્ના પ્રમાણે laboratory પ્રયોગશાળામાં બેબી બની શકશે, ઈનસાન બુઢ્ઢાપાને અટકાવશે, અને દહાડાની ગતી ૨૪ કલાકને બદલે અઠવાડીઆ જેવી લાંબી કરશે, અને દુન્યામાંથી મંજુરી manual labour કે બીજી જાનવરી વેઠ labour ને રૂખશત અપાશે. આ બધી બંધાયલી energy ગતીમાંથી દરેક કામ થઈ શકશે, એટલા લગી કે ધરતીની ચાલનેબી ફેરવી શકાશે અને રૂતૂની ઉપર કાબુ આવી શકશે વીગેરે. આ લેખક આ લેખનાં લખાણને વજન એટલાજ પુરતું આપવા માંગે છે કે એમાં અનાસરને પુગવાનો ખ્યાલ છે. અનુ atoms માં ઝીણા અનુ નામે આયન Ions છે. Ions આયનમાં electrons ઈલેકટ્રોન તેની energies ગતીઓ છે. અનુમાં electrons છે જેની આસપાસ જે જગા છે તે ઘણી વિશાળ છે, જેનું માપ નથી, આસ્માન અને જમી કરતાંબી વિશાળ છે, જેની અંદર ગતી ગુમ્બ થઈને ન કલ્પાય તેવી ગતીથી ફરે છે. એમ science સાએન્સની કલ્પના શરૂ થાય છે, દરેક અનુમાં થ્વાષે ખદાતે છે, તેવા થ્વાષનો એક દરેઘો ખદાતેબી એક tissue

માં છે, કેમકે અનુઓ મલીને tissue થયો, અને તે બધા શરીરના tissue મલીને શરીર થયું. તે શરીરમાં જરવાને અકરનેની ગતી છે, એમ ક્નુમ કહે છે. તે હકીકતી જ્ઞાનના ઊંબરની ઉપરનો ઉપલો ખ્યાલ આવ્યો છે. એક અનુમાં ગતીનો દોર જે ચાલે છે તે કાયદેસર ચાલે છે, જેના ચોક્કસ મીશ્ર છે. આવી બધી ક્નુમની બાબદોની માન્યતાની શરૂઆત એ લેખમાં કંઈક જોવામાં આવે છે. ત્યારે સ્થૂલ અનુની પછી મુરક્કબ અનાસરો છે, જેઓની પછી મુફરદ અનાસરો છે, જેઓની પછી ગવ ચીથ્ર છે, જેઓની પછી નુર છે. આ બધાની ગતી, તેઓની તેહકીક આ અનુથી નોખી છે. ત્યારે અનુઓની આ ગતીઓ, આ પાછળની ચીજોની ઉપર શુમાર રાખે છે. આની સમજ લેખથી થાય એ માટે લખ્યો છે.

ત્યારે અનુઓમાં આવી બધી બેકીનાર ગતી દોરાન કરતી અનુના બેહદ space જગામાં રહીને અજાએબ રીતે બંધાઈને પડી છે એમ જે હ્યાં કહ્યું છે તે ગતીઓ હજુર છોડવી શકાતી નથી, ધંધા અર્થે વાપરવા લઈ શકાતી નથી, કેમ કે જ્યારે કોઈ એક scientific સાએન્સનો વીરલો Ions આયનને તોડીને તેમાંથી બંધાયલી ગતી energies ને બહાર કાઢે છે, ત્યારે જરા અમથા આયન Ions માંથી બહાર પડતી ગતી એટલી તો જોરથી બહાર પડે છે કે તે પ્રયોગ શાળા laboratory ને ઉરાડી મુકે છે, અને બધુ ત્યાં ઊડી જાય છે. આવી જબરી ગતીની માન્યતાને હવે કોઠું અપાય છે, જે ગતીઓ અનાસરની માન્યતા તરફ લઈ જશે. આટલા પુરતો એ લેખ અર્થ સુચક છે. **કોઈ એક વજનની ચીજ** ઉપર રસાયણ પ્રયોગથી અનુઓ થયા હોય (જે **વજન તદ્દનજ નજીવું સાધારણ છે**) તેના અનુઓમાંની ગતી બહાર પાડી શકીએ છે, જેને બહાર પાડતા કેટલી બધી મહેનત અને ખરચ અને શ્રમ પડે છે, અને પછી જેમાં તે બહાર પડી કે એક જબર volcanic ઘસારો કરે છે, તો પછી tide ભરતીમાંથી તેની ગતીને શોધીને કામે લગાડવાની વાત તે લેખમાં તદ્દન જ સ્વપનારૂપ છે. કેમકે જરા વજનની ગતી રોકાએ નહિ તો tides ના અનુની ગતીને તેઓ કેમજ પુગી શકશે, જે **આગલા જમાનાના દીવાનોને મનસે** તો **રમત જેવું** હતું. આ લેખક એ લેખની અંદરથી એટલું જ બતાવશે કે અનુની અંદરથી નીકલતી ગતી જે તુરતજ બહાર પડીને જબર ધડાકો કરે છે તે, આ લેખક જેને **મુરક્કબ** અનાસર કહે છે તેની ગતી છે. જ્યારે તે ગતીને રોકી શકાય એવી તદબીર માલમ પડે, તો પછી ગતીના ઉભા કરનાર મુરક્કબ અનાસરને રોકી શકીને તે કામમાં લઈ શકે, એ મનાય એમ છે. આ મુરક્કબ અનાસરની જાતો દરજ્જારૂપ છે. અને તેની પૂર્વના મુફરદ અનાસરો છે. તેની જોતાબી આમ દરજ્જારૂપ છે. આમ તે ગતીઓ છે અને તે ગતીઓના **કરતાઓ** = કારણો છે, જેને અનાસર કહે છે, જે આપણી સ્પર્ષની ઇંદ્રીની જેતની બહાર છે. આમ ત્યારે અનાસરો આવી લતીફ ચીજ છે. ઈલ્મે-ક્નૂમમાં જેને છેલ્લી અને જલ્દી પુગાય તેવી ચીજ ગણે છે, તે Science માં મહાભારત છેડો ગણાય છે.

આજે અનુની સમજ ક્રીસ્તેલોઈડ crystalloids ને કોલોઈડ colloids નામના પ્રવાહી વસ્તુઓના મીક્ષ્ચર mixture યા emulsified દુધ જેવો પ્રવાહ યા suspended ગદલા પાણી જેવા પ્રવાહમાંથી બતાવે છે. ખાંડને પાણીમાં નાખે ત્યારે ખાંડનું પાણી થાય છે. તે પાણીને બળતાથી ઉતારીને ખાંડને પાછી ઉભી કરે તે ખાંડને "Crystalloid" ક્રીસ્તેલોઈડ ખાંડ કહે છે. આવી Crystalloid ખાંડને (solvent માં) પાણીમાં પાછી મેલવે એટલે તે પાણીના properties ગુણો બદલાઈ જાય છે. એટલે જેટલી આતશની જેતથી તે પહેલું ખાંડનું પાણી ગરમ થતું હતું તેના કરતાં વધુ જેતની degree થી એટલે વધુ ગરમી લગાડયાથી તેવું પાણી, તેવી crystalloid ક્રીસ્તેલોઈડ ખાંડનું પાણી ગરમ થઈ શકશે; તેમ બધું ઠંડીથી બરફ જેવું બંધાઈ શકશે. એમ આવી પીગલેલી crystalloid ક્રીસ્તેલોઈડ ખાંડે પાણીના મીજાઝમાં ફરક કીધો. અને આવી crystalloid ખાંડના પાણીમાં જે ખાંડનો અનુ છે તે microscope સૂક્ષ્મદર્શક

યંત્રથીબી દેખાતો નથી અથવા microphotograph માઈક્રોફોટોગ્રાફથીબી જણાઈ શકતો નથી. તે અનુ કેટલો છે તેનું માપ છે. મીતરના એક million ભાગને મીલી મીતર કહે છે. આ મીલીમીતરના one thousand thousand unit (૧૦,૦૦,૦૦૦) ભાગને (૧ / ૧૦,૦૦,૦૦૦) ભાગને એક યુનીત unit નું માપ આપ્યું છે, આમ એક unit નું માપ લીધું જેને uu ની નીશાણથી ઓલખે છે. આવા એક uu ના (.૮) ભાગ જેટલો તે અનુ છે એમ કહે છે, જે અનુ કોઈબી microscope યંત્ર દેખાડી શકે નહિ. ૨૦૦ uu ની ચીજ સીરફ microscope યંત્રથી જોવાઈ શકાય. તે અનુ કોઈબી parchment filter ફીલતરમાંથી નીકલી જઈ શકે એટલે કોઈબી filter ફીલતર તેને રોકી શકતો નથી. કેમકે ૨૦૦ uu ની લંબાઈ diameter નું અનુબી કોઈબી filter ફીલતરમાંથી નીકલી જઈ શકે છે. ત્યારે તે (.૮)નો અનુ યંત્ર માઈક્રોસ્કોપથી દેખાઈ શકાતો નથી. એમ ત્યારે અનુ atom ની વ્યાખ્યા થઈ, જોકે તે અનુ તો **ખાકનો** થયો. પાણી અને હવા અને આતશના અનુઓની તરફતો હજૂર તેઓને જવાનું છે. પછી વધુ રસાયણ પ્રયોગથી તેઓ Ions અને electrons ની ઉપર આવ્યા તે તો ત્યારે વધુ ઝીણો થયો. તે તો એક ઈલેક્ટ્રીસીટી કે મગનાતીઝમ electricity કે magnetism જેવી અસર કરતો સીરફ સ્પર્ષ થઈ શકયો. પણ આ અનુ Ions અને electrons **ને કાંઈ અનાસર કહેતા નથી.** પણ આ Ions ની અંદર જે ગતીઓ છે, જે જ્યારે સાધારણ વપરાતી ઈલેક્ટ્રીસીતી electricity કે magnetism મગનાતીઝમથીબી લતીફ છે, જેની ગતી ઈથર Ether થીબી જુદી કહેવાય, તે ether ની કરતાંબી લતીફ છે, જેને સીરફ જરવાન energies ગતીને નામે ઓલખી છે. જેવી energies ગતીઓ આવા એક અનુ Ion માં બેશુમાર પડી છે, તેને ખાકની મુરક્કબ અનાસરની ગતી કહે છે, જેની momentum રોકી શકાતી નથી, જે કાબુમાં રહેતી નથી, જેની ગતીથી ઉપર જોયું તેમ બધુ ઉડી જાય છે. ત્યારે તે ખાકી અનાસર ખુદ કંઈક ઓરજ છે. તેની ગતીએ પુગાય નહિ. આવા પ્રયોગથી પુગાય નહિ, જો કે તેને, તરીકતો કહે છે તે પ્રયોગોથી **મહેર** મારફતે તો પુગાય. આવા ખાકના મુરક્કબ અનાસરની પેલી ગમ **આબ** છે તે આબના મુરક્કબ અનાસરો છે, તેની ગતી તો ત્યારે શું કરે?! આવા આબની પૂર્વે મુરક્કબ બાદના અનાસરોના દરજ્જા છે. પછી તેની પૂર્વે મુરક્કબ આતશના અનાસરોના દરજ્જા છે, તેની ગતી ન કલ્પી શકાય તેવી થઈ. આ ગતીઓથી કુદરત જીતાતી હોય એમ ઉપલા લેખમાં ધારેલું છે. આ મુરક્કબ અનાસરો (energies અને તેઓની ગતી) ની **પૂર્વે મુફરરદ ચાર અનાસર, ૩૨ દરજ્જામાં ખાક, આબ, બાદ અને આતશને** જ નામે ઓલખાય છે, જેઓની ગતી શું હશે, તેઓ શું કરી શકે? રસાયણ પ્રયોગોથી તે ગતી નહિ પુગી કે નહિ કલ્પી શકાય તેવી ગતી છે, જો કે મહેર અને તરીકતોની જુફતથી તે ગતીઓને ઈનસાન કામે લગાડી શકે છે. આ અનાસર પોતે ગવ અને વોહુનનો બનેલો છે. ત્યારે આ ગવ અને વોહુન અને તેઓની ગતી તદદનજ ન્યારી છે. આ ગવ અને વોહુન જેઓ ગવ ચીથ્ર અને હુવીઅતનો ભેળ દેખાડે છે, જેમાં રોક્ષન અને ક્ષફન નામની જરવાન (ગતી) છે, જેની પેલી મેર, '**નુર**' છે, જેનીબી અનેક જરવાન ગતી છે. આમ ત્યારે ગતી શબ્દ કેટલો બહોળો થયો? તે બધી energies=ગતી, જરવાનને રાખનાર, ઉભી કરાવનાર જેમ અનાસરો છે, જે ચાર વર્ગના ૬૪ રીતે ફેરવાય તેવા છે, તેમ તેવી ગતી, ઝરવાને energies ને રાખનાર ઉભું કરાવનાર ગવ-વોહુન છે, તેમ બીજી ચીજો નામે રોક્ષન અને ક્ષફન છે, તેમ બીજી અતી ખાલેસ ચીજ નામે નુર=ખાથ્ર છે. ગવ, વોહુન, રોક્ષન, ક્ષફન, અને ગવ ચીથ્રને ચીથ્રના સામાન્ય નામે ઓલખે છે. ત્યારે ગવચીથ્રના દરજ્જાઓ છે તેમ ગતી, ઝરવાન energies ની કેટલી બધી જાતો હશે અને તેને વાપરવા ત્યારે અનાસરની સુક્ષ્મતા, તેમ **ગવ ચીથ્રની સુક્ષ્મતા, તેમ છેક નુરની હાસીલીઅત જોઈશે.** ત્યારે science ને તે બધી ગતીઓ તરફ જવા, તેઓને મેલવીને કામે લગાડવા,

"દીને માઝદીઅસ્નીનો રસ્તો" લેવો પડશે. અને દીને માઝદીયસ્નીની (દસ અંદર્જની) નેમ જાણવી પડશે. આજે જેમ science પારકાને મારીને જીવવાની તદબીરોની સામગ્રી રાખે છે ત બધુ તજવું પડશે. ત્યારેજ ગતીઓને મેલવીને **'સ્પેન્તી'** તરફ ત જશે. માઈક્રોફોટોગ્રાફ એટલે સુક્ષ્મદરશક યંત્રથીબી જે અનુ ઝીણી ચીજ નહિ દેખાએ તેનો ફોટો પાડીને, યા તેમાંથી રોશની પસાર કરાવીને રોશની મારફતે કંઈક ઓળો કરાવીને દેખાડી આપનારૂં યંત્ર.

આ અંગ્રેજી લેખમાં ઈનસાન જાણે કુદરતને તાબે કરતો હોય એમ જણાવ્યો છે, અને સ્વાર્થથી મતલબ પાર પડતી હોય તેમ વલણ દેખાડી છે, અને હવા પાણી કે અન્ય ચીજો જાણે કુદરતે, ગમે તેમ, વેર વીખેર રીતે, મારી તોડી ફોડીને વાપરવા કાઢી હોય, તેમ બતાવી છે. **કુદરતની સત્તા જેને અવસ્તામા 'હુક્ષથ્ર'** ઈઝતનો પરમાર્થી સત્તા કહે છે, જેની સામે 'દુજક્ષથ્ર' શેતાનીઅતનો આપમતલબી દોર ઉભી થઈ શકે, તે **'હુક્ષથ્રને'** તોડીને બસ ઈનસાનની હવસોની ઝમીરને તૃપ્ત કરવા ધાર્યું છે. કુદરતની સાથે Non-co-operate અસહકાર કીધાથી કુદરતની હુક્ષથ્રને ઠોકરે માર્યાથી, કદીબી કુદરતની લગામ હાથમાં આવશે નહિ, કેમ કે કુદરતની પાસે તો નુર લગીની ગતીઓ અને તેની ઉપર અનામાંથ્વાઓની ગતીઓ છે, જે દુશક્ષથ્રના, **'દસ પઈરિ ક્ષફન'**ને તોડતીજ રહે છે. ત્યારે ઈનસાન કાંઈ science ના પ્રયોગે કુદરતની 'હુક્ષથ્રની' સામે જઈ, actual 'દૂશક્ષથ્ર'ને મદદ કરી, 'દસ પઈરિ ક્ષફન'ની સંપુર્ણ સીહાઈની દુન્યવીપણાની આપમતલબીની ગતીને વધારીને આવી બધી અનુઓની **ગતીને કદીબી લઈ શકશે નહિ**. આ સ્થુલ અનુની ગતી જો નહિ લઈ શકે, તો પછી અનાસરોની ઉપર અને બીજી ઉપરની ચીજોની ગતીને કામે કેમજ લગાડી શકે, એટલે પછી laboratory માં બચ્ચાં બનાવવા અને દહાડાને લંબાવવો અને ગેતીની બધી ગતીને ફેરવવી અને મોસમ ઉપર કાબુ મેલવવા **તે સીરફ દુશક્ષથ્રની ગતીનો બકબકારોજ કહેવાય.**

❑ ❑ ❑